

«ТАСДИҚ МЕКУНАМ»:

Директори Пажӯҳишгоҳи рушди
маориф ба номи Абдурахмони Ҷомии
Академияи таҳсилоти Тоҷикистон,
доктори илмҳои педагогӣ,
дотсент Илматзода Л.М.

1 июли соли 2022

ХУЛОСАИ

Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи Абдурахмони Ҷомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон ба диссертатсияи унвонҷӯи Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи Абдурахмони Ҷомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон Сафарова Майрамбӣ Давлатовна дар мавзӯи “Таҳқиқи мероси педагогӣ оид ба тарбияи маънавӣ-ахлоқии ҷавондухтарон ва аҳамияти истифодаи он дар корҳои беруназдарсии муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбӣ” барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ 13.00.01 - Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот

Сафарова Майрамбӣ Давлатовна соли 1964 дар ноҳияи Москва (ҳозира н. Мир Саид Алии Ҷамадонӣ) вилояти Хатлон таваллуд шудааст. Мавсуф Донишкадаи давлатии педагогии шаҳри Кӯлобро соли 1989 аз рӯи ихтисоси муаллими педагогика ва психологияи томактабӣ, методисти тарбияи томактабӣ хатм намудааст.

Сафарова М. фаъолияти меҳнатиашро аз соли 1982 ба ҳайси мураббии боғчаи бачагони совхозии ба номи Турдиеви н. Москва (ҳозира н. Мир Саид Алии Ҷамадонӣ) оғоз намудааст. Аз соли 2021 то инҷониб ба ҳайси муаллими калони кафедраи педагогика ва психологияи томактабии Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи Садриддин Айни фаъолият карда истодааст.

Сафарова Майрамбӣ Давлатовна солҳои 2019-2022 ба сифати унвонҷӯ дар бахши аспирантура ва докторантураи Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи Абдурахмони Ҷомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон фаъолият карда, имтиҳонҳои минимуми номзадиро аз фанҳои Таърих ва фалсафа - хуб, Забони англисӣ - хуб ва Педагогика - ихтисосро бо баҳои хуб супоридааст.

Роҳбари илмӣ - номзади илмҳои педагогӣ, мудирӣ шӯъбаи таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи касбии Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи А. Ҷомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон Махкамов Дастам.

Диссертатсияи мазкур дар ҷаласаи васеи шӯъбаи педагогика ва психологияи Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи Абдурахмони Ҷомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон муҳокима гардида, барои баррасӣ ба семинари илмӣ – методии Пажӯҳишгоҳи рушди маориф пешниҳод гардидааст. (Суратҷаласаи шӯъба аз 21.04.2022, №04).

Семинари илмӣ-методии Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи Абдурахмони Ҷомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон таҳқиқоти диссертатсионии Сафарова Майрамбӣ Давлатовнаро бо иштироки муқарризони расмӣ – доктори илмҳои педагогӣ, профессор, ходими пешбари илмии шӯъбаи педагогика ва психологияи ПРМ ба номи А. Ҷомии АТТ Раҳимзода Хуррам ва номзади илмҳои педагогӣ, мудирӣ кафедраи педагогика ва психологияи Донишқадаи давлатии забонҳои Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода Ошимова М.М. мавриди таҳлилу баррасӣ қарор дод.

Унвонҷӯӣ Сафарова Майрамбӣ оид ба мазмуни мухтасари диссертатсия, натиҷаҳои дар раванди таҳқиқот ва корҳои таҷрибавӣ - озмоишӣ бадастоварда мухтасар баромад карда, хулоса ва тавсияҳои методии дар заминаи таҳқиқот коркардаашро ба самъи иштирокчиёни ҷаласа ироа кард ва ба саволҳои манзуркардаи иштирокчиёни ҷаласа ҷавобҳои мушаххас дод.

Дар муҳокимаи таҳқиқоти диссертатсионӣ муқарризони ҳолис ва иштирокчиёни ҷаласа иштирок карда, андеша ва пешниҳоду эроди худро нисбат ба таҳқиқоти Сафарова М. ибраз намуданд.

Муқарризи ҳолис - доктори илмҳои педагогӣ Раҳимзода Х. аз ҷумла қайд намуд, ки объекти таҳқиқоти диссертатсия ҳолати дарсҳои тарбиявӣ ва корҳои беруназсинфӣ дар тарбияи маънавий-ахлоқии ҷавондухтарон зимни корҳои беруназсинфии муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбӣ тарбияи низоми таҳсилоти олии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон буда, яке аз масъалаҳои мубрам боқӣ мемонад. Инчунин, муқарризи дар хусуси наwgонии илмии диссертатсияи унвонҷӯ қайд намуд, ки муносибатҳои назариявӣ ва методологӣ нисбати коркарди малакаҳо ва истифодаи педагогикаи миллӣ дар ташаккули маънавий-ахлоқии ҷавондухтарон зимни корҳои беруназсинфии муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбӣ таҳлил ва асоснок шуда, воситаҳои навоарӣ ва дафтари матбуоти ВКД дар тарбияи маънавий-ахлоқии ҷавондухтарон

зимни корҳои беруназсинфии муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбӣ истифода шуда, роҳу усулҳои инноватсионии тарбияи маънаві-ахлоқии ҷавондухтарон тавассути корҳои берунааудиторӣ пайдо карда шуда, аҳамияти мавзӯи таҳқиқот дар тарбияи маънаві-ахлоқии ҷавондухтарон тавассути навгонҳои педагогӣ ошкор гардидаанд.

Дар таҳқиқот исбот карда шудааст, ки то ба имрӯз дар таҷриба ва амалия дар мавзӯи таҳқиқи мероси педагогӣ дар тарбияи маънаві-ахлоқии ҷавондухтарон зимни корҳои беруназсинфии муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбии кишвар таҳқиқоти илмӣ-педагогии ҷудоғона мавриди омӯзиш қарор дода нашудааст.

Мақсаду вазифаҳои таҳқиқот ва баррасии озмоишҳо ба унвонҷӯ имконият додаанд, ки ба як қатор саволҳои калидии ба мавзӯи мазкур дахлдошта ҷавоб гӯяд.

Дар интиҳои баромад доктори илмҳои педагогӣ Раҳимзода Х. қайд намуд, ки кори илмию таҳқиқотии унвонҷӯро ба инобат гирифта, онро ба ҳимоя пешниҳод менамояд.

Муқарризи холиси дигар - номзади илмҳои педагогӣ Ошимова М.М. қайд намуд, ки асоси таҳқиқоти унвонҷӯро баррасии озмоишҳои илмию раваншиносии олимони ватанию хориҷӣ оид ба самаранокии таҳқиқи мероси педагогӣ дар тарбияи маънаві-ахлоқии ҷавондухтарон зимни корҳои беруназсинфии муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбии кишвар ташкил додааст. Ҳалли масъалаи мазкурро унвонҷӯ дар натиҷаи корҳои илмии назариявӣ ва амалӣ оид ба мавзӯи мазкур дар муқаддима, ду боб ва ҷамъбасти он нишон додааст.

Муқарриз Ошимова М.М. қайд намуд, ки таҳқиқоти илмии Сафарова Майрамбӣ Давлатовна имкон медиҳад, дар асоси муносибати ҳадафмандона масъалаи татбиқи таҳқиқи мероси педагогӣ дар тарбияи маънаві-ахлоқии ҷавондухтарон зимни корҳои беруназсинфии муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар даврони соҳибистиқлолӣ ҳаллу фасл карда шавад. Дар ҳулоса ба тариқи фишурда натиҷаи таҳқиқот ҷамъбаст шудааст.

Муқарриз Ошимова М.М. ибрази андеша намуд, ки натиҷаҳои таҳқиқотро метавон дар раванди ҷорабиниҳо, корҳои беруназсинфии муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбии кишвар, курсҳои такмили ихтисоси кормандони соҳаи маориф истифода кард. Ҳулоса, диссертатсияи Сафарова М. барои ҳимоя дар Шӯрои диссертатсионӣ пешниҳод карда шавад.

Ҳамин тариқ, бо дарназардошти муҳокима ва хулосаҳои муқарризон - доктори илмҳои педагогӣ, профессор, ходими пешбари илмии шуъбаи педагогика ва психологияи ПРМ ба номи А. Ҷомии АТТ Раҳимзода Хуррам ва номзади илмҳои педагогӣ, мудири кафедраи педагогика ва психологияи Донишкадаи давлатии забонҳои Тоҷикистон ба номи Сотим Улугзода Ошимова М.М. ва иштирокчиёни ҷаласаи васеи семинари илмӣ-методӣ, хулоса кард.

Муҳим будани диссертатсияи номзади Сафарова Майрамбӣ Давлатовна дар он собит мешавад, ки дар шароити муосир масъалаҳои ҷанбаҳои таърихӣ-педагогии таҳқиқи мероси педагогӣ дар тарбияи маънавӣ-ахлоқии ҷавондухтарон зимни корҳои беруназсинфии муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ташаккул додани маърифати маънавӣ-ахлоқии ҷавондухтарон тавассути корҳои беруназаудиторӣ, дастгирии ҳадафноки тарбияи маънавӣ-ахлоқии ҷавондухтарон ва ба ин кор ҷалл намудани тамоми қишри ҷомеа дар асоси сиёсати давлатӣ дар ҷойи аввал меистад.

Новобаста аз ин, дар ҷумҳурӣ то ба имрӯз дар таҷриба ва амалия ба таҳқиқи мероси педагогӣ дар тарбияи маънавӣ-ахлоқии ҷавондухтарон зимни корҳои беруназсинфии муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба таври бояду шояд тавачҷуҳи махсус зоҳир карда нашудааст. Вобаста ба ин, дар омӯзиши таҳқиқи мероси педагогӣ дар тарбияи маънавӣ-ахлоқии ҷавондухтарон зимни корҳои беруназсинфии муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбӣ як силсила масъалаҳо норавшан мондаанд, ки таҳқиқ ва ҳаллу ҷасли худро меҷӯянд.

Довталаб зимни таҳқиқоти худ таҳқиқи мероси педагогӣ дар тарбияи маънавӣ-ахлоқии ҷавондухтарон зимни корҳои беруназсинфии муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбии Ҷумҳурии Тоҷикистонро муайян намудааст.

Муҳаққиқ проблема, мақсаду вазифа ва фарзияи таҳқиқоти диссертатсиониро дуруст муайян карда, дар ин замина корҳои зеринро иҷро намудааст. Аз ҷумла,

- таҳқиқи мероси педагогӣ дар тарбияи маънавӣ-ахлоқии ҷавондухтаронро дар корҳои беруназсинфӣ дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбӣ баррасӣ кардааст;

- адабиёти бадеӣ, фалсафӣ, таърихӣ, психологӣ, педагогиро бо мақсади ошкор намудани моҳият ва мазмуни тарбияи маънавӣ-ахлоқии ҷавондухтарон тавассути корҳои беруназаудиторӣ таҳлил намудааст;

- роҳҳои пешгирии косташавии маънавиёт ва ахлоқи ҷавондухтаронро дар шароити бархурди тамаддунҳо пайдо намудааст;
- ҷорабиниҳои асосноки педагогиро баҳри пешгирии косташавии маънавиёт ва ахлоқи ҷавондухтарон дар муассисаҳои номбурда коркард кардааст;
- мавқеи педагогии ниёгон дар пешгирӣ ва косташавии маънавӣ-ахлоқи ҷавондухтаронро бо назардошти усулҳои муосири таълим ва тарбия таҳқиқ кардааст;
- мониторинги ҳолати мушкилотӣ дар назария ва таҷрибаи педагогикаро ҳангоми корҳои озмоишӣ-таҷрибавӣ дар муассисаҳои номбурда гузаронидааст.

Аҳамияти амалии таҳқиқот дар коркард, таҳлилу таҳқиқи мероси педагогӣ дар тарбияи маънавӣ-ахлоқи ҷавондухтарон дар раванди корҳои беруназсинфии муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбӣ ифода меёбад.

Автореферат ва мақолаҳои зерини дар маҷаллаҳои илмии тақризшавандаи феҳристи пешниҳоднамудаи ҚОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон батаърифи унвонҷӯ мухтавои асосии таҳқиқоти диссертатсиониро инъикос менамоянд:

[1-М] Сафарова М. Д. Педагогикаи халқӣ оид ба тарбияи ахлоқи духтарон // М.Д.Сафарова // Паёми Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи С.Айнӣ, № 10. - Душанбе, 2020. - С.111-115.

[2-М] Сафарова. М. Д. Тайёрии равонию педагогии волидон ба тарбия // М. Д. Сафарова // Паёми Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи С.Айнӣ, № 2, 2020. - С. 87-91.

[3-М]. Сафарова М. Д. Интихоби касб омили беҳгардонии ҳаёти оянда // М. Д. Сафарова // Паёми Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи А.Ҷомии АТТ, № 1, 2020. - С. 94-98.

[4-М] Сафарова М. Д. Педагогикаи халқӣ дар тарбияи маънавӣ-ахлоқи духтарон // М. Д. Сафарова // Паёми Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи А.Ҷомии АТТ, № 4, 2020. - С. 316- 319.

[5-А] Сафарова М. Д. Народная педагогика в духовно-нравственном воспитании девушек // М. Д. Сафарова / Вестник Института развития образования, №3, 2020. - С. 316- 319.

Натиҷаҳои илмии таҳқиқотро ба сифати маводи иловагӣ ва тавсияҳои амалӣ дар фаъолияти омӯзгорони муассисаҳои таҳсилоти

миёнаи касбӣ, дар тартиб додани барномаҳо, дастурҳои таълимӣ, зимни таҳияи лексияҳо ва курсҳои махсус, ташкили семинару конференсияҳо ва ғ. истифода бурдан мумкин аст.

Натиҷаҳои таҳқиқот ба рушди фаъолияти амалан ташаккулдиҳанда дар тарбияи маънавӣ-ахлоқии донишӯён-ҷавондухтарони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбии ҷумҳурӣ ба ҷустуҷӯи самтҳои аз ҷиҳати иҷтимоӣ муҳим дар ташаккули арзишҳои маънавӣ-ахлоқӣ насли наврас ва ҷавонон мусоидат мекунад.

Хулосаҳои асосӣ ва пешниҳодҳои илмӣ амалӣ ба баланд бардоштани сифат ва самарабахшии тарбияи маънавӣ-ахлоқии ҷавондухтарони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбии ҷумҳурӣ дар муҳити муосири таҳсилотӣ мусоидат мекунанд.

Бо дарназардошти хулосаҳои муқарризон ва иштирокчиёни ҷаласаивасеи семинари илмӣ-методӣ қарор кард:

1. Диссертатсияи илмӣ Сафарова Майрамбӣ Давлатовна дар мавзӯи “Таҳқиқи мероси педагогӣ оид ба тарбияи маънавӣ-ахлоқии ҷавондухтарон ва аҳамияти истифодаи он дар қорҳои беруназарсии муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбӣ” қори илмӣ мустақилона баанҷомрасида, ки дар он муаллиф ба ҳалли вазифаҳои дар назди таҳқиқот гузошташуда ноил шудааст, ҳисоб карда шавад.

2. Диссертатсияи илмӣ “Таҳқиқи мероси педагогӣ оид ба тарбияи маънавӣ-ахлоқии ҷавондухтарон ва аҳамияти истифодаи он дар қорҳои беруназарсии муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбӣ” ба талаботи ҚОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 13.00.01 - Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот ҷавобгӯ аст.

3. Диссертатсияи Сафарова Майрамбӣ Давлатовна дар мавзӯи “Таҳқиқи мероси педагогӣ оид ба тарбияи маънавӣ-ахлоқии ҷавондухтарон ва аҳамияти истифодаи он дар қорҳои беруназарсии муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбӣ” барои Ҷимоя дар Шӯрои муштаракӣ диссертатсионии 60.ҚОА-022 назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон ва Академияи таҳсилоти Тоҷикистон тавсия ва пешниҳод карда шавад.

Хулоса аз ҷониби қотиби ҷаласаи васеи семинари илмӣ-методии ПРМ ба номи А. Қомии АТТ, номзади илмҳои педагогӣ Қонмаҳмадова

Г.Ш. мураттаб шуда, дар чаласаи васеи семинари илмӣ-методии ПРМ ба номи А. Ҷомии АТТ аз 1 июли соли 2022, протоколи №08 қабул карда шудааст.

Дар чаласа 17 нафар иштирок доштанд. Натиҷаҳои овоздиҳӣ: “Тарафдор” - 17 нафар, “Зид” - нест, “Бетараф” - нест. Қарор яқдилона қабул карда шуд.

Раиси чаласа, номзади илмҳои педагогӣ,
роҳбари семинари илмӣ-методӣ, муовини
директори Пажӯҳишгоҳи рушди маориф
ба номи Абдурахмони Ҷомии АТТ

Лутфуллоева П.

Муқарризон:

Доктори илмҳои педагогӣ, профессор,
ходими пешбари илмии ПРМ ба номи А. Ҷомии
Академияи таҳсилоти Тоҷикистон

Раҳимзода Х.

Номзади илмҳои педагогӣ, мудир
кафедраи педагогика ва психологияи
Донишқадаи давлатии забонҳои
Тоҷикистон ба номи С. Улуғзода

Ошимова М.М.

Котиби чаласа, номзади илмҳои педагогӣ
котиби семинари илмӣ- методии
ПРМ ба номи Абдурахмони Ҷомии
Академияи Таҳсилоти Тоҷикистон

Ҷонмахмадова Г.

Маълумот барои тамос:

Суроға: 734063, ҚТ, ш. Душанбе, кӯч. Айни, 126

Тел.: 2 25 84 06, 2 25 84 09;

Суроғаи электронӣ: prmatt@maorif.tj

Имзои П. Лутфуллоева, Х.Раҳимзода, М.М. Ошимова ва
Г. Ҷонмахмадоваро тасдиқ менамоем.

Мудир
шӯъбаи кадрҳои
Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба
номи Абдурахмони Ҷомии
Академияи Таҳсилоти Тоҷикистон

Ҳакимова Х.